
Creu celta

Autor:

Data de publicació: 17-10-2010

La creu celta combina una creu amb un anell que rodeja la intersecció. És un símbol molt estès en el cristianisme cèltic, tot i que podria tenir orígens precristians.

S'ha utilitzat per a representar les quatre direccions, els quatre elements, la terra, els quatre vents, etc. És el lloc on es creuen els camins (dels vius i els morts, per exemple). Se l'utilitza també com a representació del nombre cinc agafant el punt del mig

[Salta a la navegació](#)[Salta a la cerca](#)

Una creu celta amb el braç vertical més llarg que l'horitzontal

La creu celta combina una creu amb un anell que rodeja la intersecció. És un símbol molt estès en el cristianisme cèltic, tot i que podria tenir orígens precristians, va sorgir a Irlanda, França i Gran Bretanya a l'alta edat mitjana . És un tipus de creu anellada , es va estendre a través del seu ús en les altes creus de pedra erigides a les illes, especialment a les regions evangelitzades per missioners irlandesos , des dels segles IX fins al XII.

S'ha utilitzat per a representar les quatre direccions, els quatre elements, la terra, els quatre vents, etc. És el lloc on es creuen els camins (dels vius i els morts, per exemple). Se l'utilitza també com a representació del nombre cinc agafant el punt del mig.[1]

Una base d' art insular , la creu celta és essencialment una creu llatina amb un nimb que envolta la intersecció dels braços i la tija. Els estudiosos han debatut els seus orígens exactes, però es relacionen amb creus anteriors amb anells. La forma va obtenir una nova popularitat durant el renasciment cèltic del segle XIX; el nom "creu celta" és una convenció que data d'aquesta època. La forma, generalment decorada amb entrellaços i altres motius de l'art insular, es popularitzà per als monuments funeraris i altres usos, i s'ha mantingut així, estenent-se molt més enllà d'Irlanda.

Contingut

1Early history

2Simbolisme i història

3Temps moderns

3.1Revival celta

3.2Supremacia blanca

Early history[modifica | modifica el codi]

Primeres formes: llosa creuada, St. Madoes, Perthshire , Escòcia

Primeres formes: pilar de pedra, oratori de Gallarus , comtat de Kerry , Irlanda

Creus anellades similars a formes continentals més antigues van aparèixer a Irlanda i Escòcia en obres d'art de lloses de pedra incisa i artefactes com el calze d'Ardagh . Tanmateix, la forma va assolir la seva major popularitat gràcies al seu ús en les elevades creus de pedra monumentals , una forma distintiva i generalitzada d' art insular . Aquests monuments, que van aparèixer per primera vegada al segle IX, solen adoptar la forma d'una creu anellada sobre una base escalonada o piramidal. La forma presenta avantatges estructurals evidents, reduint la longitud dels braços laterals no suportats. Hi ha diverses teories sobre el seu origen a Irlanda i Gran Bretanya. Alguns estudiosos consideren que l'anell és una adquisició de creus de fusta anteriors, que potser necessitaven puntals per recolzar la creu. Altres han vist que derivaven de l'art indígena de l'època del bronze amb una roda o disc al voltant d'un cap, o de primeres creus coptes basades en el turmell . Tanmateix, Michael W. Herren, Shirley Ann Brown i altres creuen que té l'origen en creus anellades anteriors de l'art cristià . Creus amb un anell que representa l' esfera celeste desenvolupada a partir dels escrits dels Pares de l' Església . La "creu cosmològica" és un motiu important en el poema de Coelius Sedulius , Carmen Paschale, conegut a Irlanda al segle VII.

No està clar d'on van originar les primeres creus celtes. Els primers exemples daten al voltant del segle IX i es donen en dos grups: a Ahenny a Irlanda i a Iona , un monestir irlandès a la costa escocesa. El grup Ahenny és generalment anterior. Tanmateix, és possible que la creu de Sant Joan a Iona fos la primera creu alta; La influència de Iona com a centre de pelegrinatge pot haver portat aquesta creu a inspirar el grup Ahenny, així com a altres creus anellades en pedres pictòriques .[2]

Una varietat de creus inclouen inscripcions en ogham , un alfabet irlandès medieval inicial. Les creus permanents a Irlanda i les zones sota influència irlandesa solen ser més curtes i massives que els seus equivalents anglosaxons, que han perdut la majoria dels seus capçals. Exemples irlandesos amb un cap en forma de creu inclouen la Creu de Kells , la Creu Alta d'Ardboe , les creus a Monasterboice , la Creu de les Escripures, el Clonmacnois i les d'Escòcia a Iona i la Creu de Kildalton , que pot ser la més primerenca en sobreviure en bé. condició. Hi ha creus de supervivència a peu de Cornwall , inclosa la creu de St PiranPerranporth , i Gal·les.[3]Es troben altres creus de pedra a l'antiga Northumbria i Escòcia, i més al sud a Anglaterra, on es fusionen amb la tradició similar a la confecció de la creu anglosaxona, per exemple a la Creu de Ruthwell . La majoria d'exemples a Gran Bretanya van ser destruïts durant la Reforma protestant . Al voltant del 1200 dC, l'onada inicial de l'edifici creuat va acabar a Irlanda.

Una llegenda popular a Irlanda diu que la creu cristiana va ser introduïda per Sant Patrick o possiblement Sant Declan , tot i que no hi ha exemples d'aquest període inicial. Sovint s'ha afirmat que Patrick va combinar el símbol del cristianisme amb la creu de sol per donar idea als seguidors pagans de la importància de la creu. En vincular-ho amb la idea de les propietats vitals del sol, aquestes dues idees van estar relacionades amb una crida als pagans. Altres interpretacions afirmen que posar la creu a sobre del cercle representa la supremacia de Crist sobre el sol pagà..

Creu celta

Simbolisme i història[modifica | modifica el codi]

La creu celta apareix cap al segle V, amb la conversió al cristianisme dels celtas (poble indoeuropeu establert a bona part d'Europa, entre altres zones a la Hispània occidental, Britània, la Gàl·lia i Germània) per part d'apòstols com sant Jaume o sant Patrici. En aquell moment es va produir la unió de la creu amb el cercle, en un ambient de sincretisme i unió religiosa en el que la religió druídica es fusionava en part amb la catòlica, especialment a partir del nomenament dels primers sacerdots celtas.

El cercle de la creu és un símbol solar, encara que hi ha altres interpretacions. Això tindria a veure amb el mite cèltic del rei Bran, senyor del sol, encara que hi ha tradicions més antigues que el situen com a divinitat de les onades i el mar. Aquest déu gegant està representat per un cap, ja que en morir va demanar que fos decapitat i que el seu cap fos enterrat a Gwynn Vryn (Turó Blanc) de Llundein (Londres), des d'on protegiria a les illes.

Un símbol gràfic semblant també havia estat utilitzat en altres tradicions no-cristianes. Es troba entre els indis de les praderies d'Amèrica. Era molt comú i serveix per orientar l'espai abans de cada cerimònia, tal com descriu el savi sioux, n'Hehaka Sapa (Black Elk, en anglès; AntNegre en català) al llibre Black Elk Speaks (1932).

Creus amb la forma celta a Irlanda

Ahenny , comtat de Tipperary

[1]Comtat d' Arbobo Tyrone

Carndonagh , comtat de Donegal

Drumcliff , comtat de Sligo

Monestir de Dysert O'Dea , comtat de Clare

[2]Creu del Comtat de Glendalough , Wicklow St. Kevin's

Killamery , comtat de Kilkenny

Kloster Fahan Fahan , comtat de Donegal

Monasterboice , comtat de Louth

Clonmacnoise Cross of the Scriptures, County Offaly

Clonmacnoise North Cross, comtat d'oficialitat

Clonmacnoise South Cross, comtat d'oficialitat

Kells, comtat de Meath

Moone , comtat de Kildare

Creus amb la forma celta a Escòcia

Campbeltown Cross

Iona Abbey Crosses

Creu Inchbraoch

Kildalton Cross

Massacre del Monument Glencoe

Meigle

Creu de Sant Martí a l'Abadia d'Iona

La creu de Kirk de St Gordian

Creu de l'església parroquial de Govan

Weem, Aberfeldy

Creus celtas a l'Índia

Mateer Memorial Church , Kerala, Índia

Temps moderns[modifica | modifica el codi]

Revival celta[modifica | modifica el codi]

El Celtic Revival de mitjan segle XIX va comportar un major ús i creació de creus celtas a Irlanda. El 1853 es van exposar repartiments de diverses creus històriques altes a l'Exposició Industrial de Dublín. El 1857, Henry O'Neill va publicar Il·lustracions dels més interessants de les creus esculpides de l'antiga Irlanda . Aquests dos esdeveniments van estimular l'interès per la creu celta com a símbol d'un sentit renovat del patrimoni a Irlanda.

A la dècada de 1860 es van dissenyar noves versions de la creu alta per als monuments de cementiri de moda a Dublín victorià. Des de Dublín, la revifalla es va estendre a la resta del país i més enllà. Des del renaixement celta, la creu

anellada es va convertir en un emblema de la identitat celta, a més del simbolisme religiós més tradicional.

L'interès modern pel símbol va augmentar a causa d' Alexandre i Eufemia Ritchie . Els dos van treballar a l'illa de Iona a Escòcia del 1899 al 1940 i van popularitzar l'ús de la creu celta en joies. L'ús de la creu celta a la moda encara avui és popular.

Una creu anellada celta

Creu celta ornamental amb nusos celtes

Creu celta decorativa amb triquetres

Emblema de la làpida 41 a USVA

Emblema de la làpida 46 a USVA

Des del seu renaixement a la dècada de 1850, la creu celta ha estat utilitzada àmpliament com a retoladors sepulcrales. Allunyant-se de l'ús medieval, quan el símbol s'utilitzava normalment per a un monument públic. La creu celta ara apareix en diversos articles minoristes. Tant l' Associació Atlètica Gaèlica com la selecció nacional de futbol d'Irlanda del Nord han utilitzat versions de la creu cèltica en els seus logotips i publicitat. L' església de Gal·les des de 1954 ha utilitzat una bandera amb una creu celta al centre.

Creu celta moderna d'un monument de guerra a Limburgo-Dietkirchen , Alemanya

Creu celta moderna a la Cimetière du Père-Lachaise , París

Antic escut de l' Associació Atlètica Gaèlica

Escut original de la Irish Football Association

La Bandera de l'Església a Gal·les

Supremacia blanca[modifica | modifica el codi]

Els supremacistes blancs utilitzen una versió de la creu celta com a símbol . Va ser utilitzat pels nazis a Noruega a la dècada de 1930 i 1940, i més recentment ha estat utilitzat per neonazis , Klansmen i altres grups supremacistes blancs. En general, els supremacistes blancs utilitzen una versió del símbol amb una creu quadrada en contraposició a la creu tradicional allargada. Aquest símbol forma part del logotip de Stormfront .

L'ús supremacista blanc de la creu celta només representa una petita minoria de l'ús del símbol. El símbol és utilitzat per no extrems en contextos com el cristianisme, el neo-paganisme, i l'orgull irlandès. La majoria dels usos de la creu celta no estan associats amb els supremacistes blancs.

Referències[modifica | modifica el codi]

A Wikimedia Commons hi ha contingut multimèdia relatiu a: Creu celta

? Diccionario de Arte I. Barcelona: Spes Editorial SL (RBA), 2003, p.100. ISBN 84-8332-390-7 [Consulta: 26 novembre 2014].

? Werner, Martin «On the Origin of the Form of the Irish High Cross». Gesta, vol. 29, 1, 1990, pàg. 98–110. DOI: 10.2307/767104. JSTOR: 767104.

? Langdon, Arthur G. Old Cornish Crosses. J. Pollard, 1896. OCLC 1008359745.[Pàgina?]